

“ปลูกความดีในหัวใจ
คือสารคุณค่าในเมล็ดที่สั่งคม”

0
0
451
51

เอกสารประกอบเวที “เติมหัวใจให้สั่งคม” ครั้งที่ ๕

๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๑ ณ ศูนย์ประชุมสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ ห้องคอนเวนชันฮอลล์

“ปลูกความดีในหัวใจ
ก็อसारคุณค่าให้สังคม”

เลขที่ 10700 46450 2551
ลงทะเบียน 00005394
วันที่ 13 ส.ค. 2554

เอกสารประกอบเวที “เติมหัวใจให้สังคม” ครั้งที่ ๕
๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๑ ณ ศูนย์ประชุมสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ ห้องคอนเวนชันฮอลล์

ปกเกล้าความดีในหัวใจ

สื่อสารคุณดำน้ำให้สังคม

รวบรวมและเรียบเรียง : นิรชา อัครวีรากุล วรเดช ชัตติยะ คันสนีย์ หนองตุรอด
หนูเพียร แสนอินทร์ กิ่งกาญจน์ ศรีบริญญาศิลป์
ปิยนาด ประยูร ณนุต มธุรพจน์ จรินทร์พร คงศรีจันทร์

พิมพ์ครั้งแรก : สิงหาคม ๒๕๕๑

จำนวนพิมพ์ : ๓,๐๐๐ เล่ม

ออกแบบปก / ภาพประกอบ : วชิราวรรณ กาญจนภา

จัดรูปเล่ม : กิ่งกาญจน์ ศรีบริญญาศิลป์

จัดพิมพ์โดย : สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

ชั้น ๒ อาคารด้านทิศเหนือสวนสุขภาพ

(ถนนสาธิตสุข ๒) ภายในบริเวณกระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๐ ๒๓๐๔ โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๒๓๑๑

ตู้ ปณ ๙ ปณฝ. ตลาดขวัญ นนทบุรี ๑๑๐๐๒

www.nationalhealth.or.th

สนับสนุนโดย : มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

เครือธุรกิจแฟมิลีกรุ๊ป

สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (พรพ.)

กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

มูลนิธิสตรี-สตรีดีวงศ์

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

ทีวีไทย ทีวีสาธารณะ

พิมพ์ที่ : บริษัทสามัคคีพรินต์ อีจิวเม้นท์ จำกัด

“จิตสำนึกก็เหมือนกับทุ่งนาหรือผืนดิน ที่เมล็ดพันธุ์ทุกๆ ชนิดจะถูกหว่านลงไปได้”

คำกล่าวของท่าน **ดิช นัท ฮันท์** พระเซนชาวเวียดนาม แห่งหมู่บ้าน พลัม ประเทศฝรั่งเศส ทำให้คิดถึงเมล็ดพันธุ์นานาชนิด ทั้งเมล็ดพันธุ์แห่งความรัก ความสุข ความสดชื่นรื่นเริง ความเมตตา ความดี ความหวัง หรือแม้แต่ความหวาดกลัว และความโกรธ

ท่านเปรียบไว้ว่า ส่วนของ **“จิตใต้สำนึก”** นั้น เปรียบได้กับห้องเก็บของที่เต็มไปด้วยเมล็ดพันธุ์เหล่านี้ เมื่อเมล็ดพันธุ์อย่างหนึ่งงอกงามปรากฏขึ้นใน **“จิตสำนึก”** หรือผืนดินแห่งจิตใจของเรา มันจะหยั่งรากลงไป ในจิตใต้สำนึกเราอย่างแข็งแกร่งมั่นคงขึ้น เพราะฉะนั้น คุณภาพของเราทุกคน จึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ที่อยู่ในจิตใต้สำนึกของเรา

นี่ทำให้คิดขึ้นได้ว่า หากเราปลูกเมล็ดพันธุ์แห่งความรัก การให้ความเมตตา และความดี ผืนดิน **“จิตสำนึก”** ของเราคงจะมีความมั่งคั่งมสดชื่นรื่นเริง และมั่นคงเข้มแข็งด้วยความสุขยิ่ง

เวที “เติมหัวใจให้สังคม” ครั้งที่ ๕ นี้ นอกจากเพื่อนร่วมทางในจาก
เวทีครั้งที่ ๔ จำนวน ๔ องค์กร ซึ่งได้แก่ (๑) มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทย
พาณิชย์ จำกัด (มหาชน) (๒) เครือรักลูกแฟมิลีย์กรุ๊ป (๓) สถาบันพัฒนาและ
รับรองคุณภาพโรงพยาบาล (พรพ.) (๔) กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (๕) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
(๖) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)
(๗) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) (๘) มูลนิธิสตาร์--
สฤชดีวงศ์ และ (๙) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) แล้ว

ครั้งนี้ยังมีองค์กรเจ้าภาพร่วมมาสมทบอีก ๑ องค์กร ได้แก่ ทิวไทย
ทิวสาธารณะ รวมเป็น ๑๐ องค์กร จะมาช่วยกันทำหน้าที่ เสาะ แสวงหา
และสื่อสารเรื่องราวดีๆ ให้เมล็ดพันธุ์ของความดีเหล่านี้ได้งอกงาม
ในหัวใจของผู้คนทั่วแผ่นดิน

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เรื่องราวดีดี ในหนังสือ “ปลูกความดีในหัวใจ
สื่อสารคุณค่าใหม่ให้สังคม” เล่มนี้ จะเป็นอีกเมล็ดพันธุ์หนึ่งที่ท่านจะเก็บไว้ใน
หัวใจ ในจิตสำนึกที่เข้มแข็งด้วยความสุขยิ่งตลอดไป

อัทธ จินดาวงษ์

(นายแพทย์อัทธ จินดาวงษ์)

เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

๗

“อุ้ยสอนหลาน”
เปลี่ยนแปลงได้เพราะครอบครัว
สร้างคุณค่าเพื่อชุมชน

๑๓

มิตรภาพบำบัด
พลังแห่งมิตร บำบัดใจ บำรุงกาย

๑๙

ศิลปกรรมต้นแบบ :
พุทธศิลป์ของการเรียนรู้คุณธรรม

จุดไฟในพายุ :
เรื่องราวของความดีไม่ทอดทิ้ง
ในการเหยียวยาสังคม

๒๕

ศิลปะที่งดงาม ศิลปะที่ “รับใช้สังคม”

๓๑

อบต.ปากพูน ที่นี้ไม่มีผู้ปกครอง
ประชาชนต้องมีส่วนร่วมสร้างขึ้นเอง

๓๗

“อัยสอนหลาน”

เปลี่ยนแปลงได้เพราะครอบครัว สร้างคุณค่าเพื่อชุมชน

“อัยสอนหลาน” เปลี่ยนแปลงได้เพราะครอบครัว สร้างคุณค่าเพื่อชุมชน

คุณค่าของทุกสิ่งทุกอย่างในความเป็นจริงนั้นมีอยู่เสมอ แต่กว่าจะปรากฏชัดให้เห็นเป็นรูปธรรมออกสู่สายตาจน กระทั่งความรู้สึกต่อผู้คนนั้น อาจต้องเกิดการ “ลงมือทำ” แต่มากกว่านั้นคือ “โอกาส” ในการได้ลงมือทำ ให้เห็นเป็นรูปธรรมที่มีคุณค่า หลายครั้ง “โอกาส” เหล่านั้นมีคนอื่นหยิบยื่นให้ และหลายครั้งเช่นกัน ที่โอกาสนั้นเกิดจากการหยิบยื่นและกำหนดด้วยตัวเราเอง

อัยยีน ชัยศรี ชายชราในวัย ๖๖ ปี แห่งบ้านวังฆ้อง ต.ถืมตอง อ.เมือง จ.น่าน ผ่านร้อนผ่านหนาวมาจนบั้นปลายของชีวิต มองชุมชนของตนเองที่มีปัญหาเยาวชน หลายเรื่องมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่อง การ ยาเสพติด ทำให้อัยยีนเกรงว่าลูกหลาน ของตนเองจะไปมั่วสุมและติดยาเสพติด อัยยีนมองชีวิตผู้คนที่ต่างคนต่างอยู่ และเด็กๆ

ที่อยู่ในชุมชนเดียวกันก็ต่างคนต่างเล่น ไม่สนใจกัน รวมไปถึงความแตกต่างของชนชั้นระหว่างเด็กที่ไปเรียนในเมืองกับเด็กชนบท อัยยีนยิ่งคิดก็ยิ่งตระหนักรู้ว่า ตนเองน่าจะหาประโยชน์อะไรให้กับชุมชนและสังคมที่ตนเองอยู่อาศัยได้บ้าง

แต่จะต้องทำอย่างไรจึงจะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้บ้าง

จากโอกาสในการได้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการครอบครัวเข้มแข็ง สถาบันรักลูก เวทีเรียนรู้ในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาของชุมชน อัยยีนได้ความรู้ต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาวัยรุ่น การเข้าใจลักษณะของวัยรุ่น ความสนใจ พฤติกรรม รวมทั้งทางออกของปัญหาดังกล่าว และคิดว่าน่าจะให้เด็กๆ มีกิจกรรมทำ จะได้ไม่หันไปสนใจในเรื่องที่ไม่มีประโยชน์อื่นๆ รวมทั้งจะได้เพิ่มโอกาสในการพบปะพูดคุย เพื่อทำความรู้จัก สนิทสนม แน่นแฟ้นกันในชุมชน

อัยยีน มีความสามารถด้านดนตรีไทย ดนตรีพื้นเมือง จึงเริ่มต้นสอนเด็กๆ ให้เล่นดนตรีไทย จากเด็กๆ สองสามคน ก็เริ่มมากขึ้นเต็มบ้าน ดังนั้นจึงคิดก่อตั้ง **วงดนตรี “อัยยีสอนหลาน”** ขึ้น เพื่อสอนดนตรีไทย ดนตรีพื้นเมือง ให้เยาวชนในชุมชนโดยที่ไม่คิดค่าใช้จ่าย แต่เดิมอัยยีนก็สอนลูกหลานในบ้านเล่นดนตรีออกแสดงในงานต่างๆ ต่อมาก็สอนเด็กคนอื่นๆ ในชุมชนซึ่งก็เหมือนลูกหลานของตนเองทั้งนั้น ทั้งนี้เพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชน นัยหนึ่งวิชาความรู้ดนตรีพื้นบ้านที่มี หากไม่ถ่ายทอด นานเข้าเด็กๆ รุ่นหลังก็คงไม่มีใครรู้จัก

อัยยีนเล่าว่า ชีวิตในวัยเด็ก เป็นชีวิตที่ถือได้ว่าค่อนข้างมีปัญหา

เนื่องจากพ่อแม่แยกทางกัน ทำให้รู้สึกมีปมด้อย อารมณ์ร้อน ดุดัน ใครว่า
อะไรจะตอบโต้กลับทันที แต่สิ่งที่ทำให้ไม่เสียคนก็เพราะได้อ่านคำสอนใจ
(คำว เป็นวรรณกรรมพื้นบ้านภาคเหนือ ที่บันทึกเป็นบทกลอนรูปแบบหนึ่ง)
โดยบังเอิญ จึงคิดได้และจำฝังใจ ประกอบกับมีคนในครอบครัวดูแลเอาใจใส่
พี่สาวและพี่ชายมอบหมายงานให้ทำ จนรู้จักความรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้ทำ
ให้อยู่ยืนสามารถประคองตนท่ามกลางปัญหา กลายเป็นคนดี และเห็นคุณค่า
ในตัวเอง

สิ่งที่อยู่ยืนคิดว่าตนเองเปลี่ยนแปลงไปหลังการเข้าร่วมกิจกรรม คือ
เดิมที่คิดว่าตัวเองเป็นคนสูงอายุทำอะไรได้ไม่มาก ไม่กล้าแสดงออก ไม่ค่อย
สนใจเรื่องส่วนรวม ไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรม ใจร้อน ใช้แต่อารมณ์
คิดแต่ตนเองฝ่ายเดียว กลายเป็นคนคิดก่อตั้งวงดนตรีขึ้นมาเพื่อมีส่วน
ช่วยแก้ปัญหาชุมชน กล้าคิด กล้าพูด กล้าคุย และมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน
บ่อยๆ ใจเย็นขึ้น คิดในเรื่องส่วนรวมมากขึ้น

ปัจจุบันครอบครัวอันอบอุ่นของอุ้ยยืนอยู่กันแบบพอเพียงในที่ดินของตัวเอง เมื่ออยู่ในครอบครัว อุ้ยยืนจะเป็นคนคอยบอกกล่าวสอนเตือน ทั้งลูกทั้งหลาน ในชนิด เพศ วัย และความเป็นคนๆ นั้น เมื่ออุ้ยยืนได้รับความรู้จากเวทีกิจกรรม ก็จะนำกลับมาเล่า มาสอน มาปรับใช้กับคนในครอบครัว และชุมชน

เด็กๆ เยาวชนในหมู่บ้านก็ได้มีกิจกรรมร่วมกัน เป็นการเปิดโอกาสให้ได้รู้จัก แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และเป็นตัวยึดเหนี่ยวไม่ให้มุ่งไปสนใจในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ เชื่อฟัง เคารพ และมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่มากขึ้น พ่อแม่เด็กๆ ในชุมชนหลายคน เห็นความเปลี่ยนแปลงของลูกหลาน จากวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ พ่อแม่ไม่รู้ว่าลูกไปเล่นที่ไหน ปัจจุบันเด็กๆ รู้จักขออนุญาต และถ้าลูกหลานไม่อยู่ที่บ้านก็จะไปซ้อมดนตรีอยู่ที่บ้านอุ้ยยืน ทำให้พ่อแม่หายห่วงว่าเด็กจะไม่ไปทำในสิ่งที่ไม่ดี

การก่อร่างสร้างตัวจนเข้มแข็งของวงดนตรี จนเกิดผลที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ อย่าง ยิ่งผู้หลักผู้ใหญ่ ผู้นำในชุมชน หันมาสนับสนุนกิจกรรม ยิ่งทำให้สิ่งที่เคยคิดว่าจะเป็นปัญหาของชุมชน ทั้งเรื่องยาเสพติดและเรื่องอื่นๆ ก็ได้รับการแก้ไข รวมทั้งสามารถถึงการมีส่วนร่วมและเป็นแบบอย่างให้ผู้สูงอายุคนอื่นๆ ที่มักจะคิดว่าอาจทำอะไรได้ไม่มากแล้ว ลูกขึ้นมาทำกิจกรรมให้ชุมชนและสร้างคุณค่าให้กับ ตัวเองได้อย่างไม่เก้อเขิน แม้แต่แม่อยู่เอง จากที่เมื่อก่อนเคยบ่นว่า หนวกหูเสียงซอมนดนตรีของเด็กๆ ก็กลับมาเห็นดีเห็นชอบ และช่วยทำงานบ้าน แทนในส่วนของผู้ยืมเวลา ต้องไปเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เกิดความสบายอกสบายใจ ภาคภูมิใจ จนเดี๋ยวนี้แม่อยู่กลายเป็นคนหลังง่ายขึ้น จากที่เมื่อก่อนมีปัญหาเรื่องการนอนไม่ค่อยหลับ

ในครอบครัวหรือชุมชนหนึ่งๆ นั้น มีเรื่องราวของส่วนรวม และการอยู่ร่วมกันล้อมรอบอยู่ ทั้งความดี ปัญหา บทบาท หน้าที่ โอกาส ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์ และอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งบางคนอาจไม่รู้ว่า “คุณค่า” ของ “การมีอยู่” ของตนนั้น สามารถหนุนให้ตนเอง ครอบครัว รวมทั้งชุมชนหรือสังคม สามารถงอกงามเติบโตขึ้นได้ สิ่งดีงามหลายๆ อย่างจะเกิดขึ้นเพราะความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ รู้คุณค่าในความเป็นอยู่ของแต่ละคน

สำหรับผู้ยืมแล้ว ผู้ยืมได้สร้างโอกาสให้ตนเอง และลงมือทำงานเป็นแบบอย่างให้เห็นถึงการรู้จักสร้างคุณค่าที่มีอยู่ในตัวเองให้เป็นรูปธรรม เกิดเป็นผลดีทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน ส่วนรวมอย่างงดงาม.

มิตรภาพบำบัด
พลังแห่งมิตร บำบัดใจ บำรุงกาย

มิตรภาพบำบัด พลังแห่งมิตร บำบัดใจ บำรุงกาย

“ไม่มีใครจะสามารถบอกเล่าเรื่องราวของเหตุการณ์ต่างๆ ได้ดีเท่ากับคนที่เคยประสบมากับตนเอง และที่สำคัญ ความเข้าอกเข้าใจในภาวะที่ครั้งหนึ่งตนเคยประสบ ความหวังความต้องการในห้วงเวลานั้นเป็นอย่างไร มีแนวทางการปฏิบัติอย่างไรจึงผ่านช่วงเวลานั้นมาได้”

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาวะที่ต้องผ่านนั้น คือความเจ็บป่วยจากโรคร้ายที่ชื่อว่า “โรคมะเร็ง”

คงต้องยอมรับกันว่า แม้เทคโนโลยีวิทยาการการรักษาโรคจะเจริญก้าวหน้าเพียงใด แต่ก็ยังไม่สามารถรักษาทุกโรคให้หายขาดได้ อีกทั้งยังมีสัดส่วนของโรคใหม่ๆ ที่ต้องหาทางรักษามากขึ้น ด้วยเหตุนี้ การรักษาโรคร้ายในปัจจุบัน นอกจากการเข้าถึง “ยาดี” แล้ว สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ก็คือ “กำลังใจ” เพื่อใช้ในการต่อสู้กับความทุกข์ การปรับตัว เพื่อรับการ

ปรับเปลี่ยนสภาพร่างกาย ความไม่
แน่นอนของชีวิต และความไม่
แน่นอนของผลการรักษา

“กำลังใจ” จึงเป็นยาขนาน
วิเศษที่ผู้ป่วยไม่สามารถได้รับจากการ
กินยาหรือฉีดยา แต่ต้องมาจากปัจจัย

แวดล้อมไม่ว่าจะเป็นครอบครัว แพทย์ พยาบาล เพื่อนๆ ที่รายล้อมรอบตัวผู้ป่วย

ศูนย์ส่งเสริมมิตรภาพบำบัด จึงก่อตั้งขึ้นจากความร่วมมือระหว่าง
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เครือข่าย และหน่วยงานที่ให้
บริการรักษาโรคมะเร็ง และโรคเรื้อรังอื่นๆ ซึ่งมีการพบปะแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์กันมาตลอดตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การบำบัดรักษา
ทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ป่วยโรคมะเร็ง และผู้ป่วยโรคที่มีค่าใช้จ่ายสูง เป็นต้น
โดยขั้นแรกจัดตั้งในหน่วยบริการที่พร้อมก่อน

ศูนย์ส่งเสริมมิตรภาพบำบัดนี้ นอกจากจะมีอาสาสมัครประจำศูนย์
ที่สามารถอำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่มารับบริการแล้ว
วัตถุประสงค์สำคัญยังเป็น **“พื้นที่”** ศูนย์รวมของมิตรจิต มิตรใจ สร้างกำลังใจ
ซึ่งกันและกัน ทั้งจากผู้ดูแล อาสาสมัคร แพทย์ และพยาบาล โดยเฉพาะ
เพื่อนสหายที่เป็นผู้ป่วยด้วยกัน มาร่วมกันเยียวยารักษาด้วยมิตรภาพและหัวใจ
นอกเหนือจากการรักษาทางแพทย์ เรียกได้ว่า เป็น **“พื้นที่”** เพื่อรวมตัวกัน

ก่อนการดีเพื่อผู้อื่นและเพื่อตนเองไป
พร้อมๆ กัน ผลที่ได้จึงมีมากกว่าการ
เสริมจิตใจ กำลังใจของตนเอง คือ แผ่
การยกระดับหัวใจให้มีความเป็นสาธารณะ
ที่มีคุณภาพสามารถเป็น **“อาสาสมัคร”**
ร่วมเป็น **“ทีม”** ในการให้บริการของ
หน่วยบริการได้

ผลที่ได้จากการตั้งศูนย์ส่งเสริมมิตรภาพบำบัด นอกเหนือจากการทำให้ผู้ป่วยมี “สุขภาพะ” ที่ดีขึ้นแล้ว จากกระบวนการทำงานยังได้สิ่งที่มีมากกว่านั้นคือ “คุณค่า” ของผู้คน จิตใจที่ดีงามของเพื่อนที่ช่วยเพื่อน ผู้ป่วยช่วยเหลือผู้ป่วยด้วยกันเอง เกิดเป็น “องค์ความรู้” เพื่อนำไปถ่ายทอดขยายผลที่ดีต่อกลุ่มอื่นๆ จนขยายเป็นเครือข่ายทั่วทุกภูมิภาคต่อไป

ศูนย์ส่งเสริมมิตรภาพบำบัดโรงพยาบาลรามธิบดี* มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นตัวอย่างหนึ่งของการรวมกลุ่มทำงานโดยกลุ่มอาสาพัฒนา ที่มีอยู่หลายกลุ่ม ในการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยโรคมะเร็งและผู้ป่วยโรคเรื้อรัง โดยประสานเชิญชวนผู้ป่วยไปยังชมรมผู้ป่วยต่างๆ เข้ามาสู่ศูนย์มิตรภาพบำบัดรามธิบดี และเพิ่มศักยภาพในการส่งเสริมดูแลผู้ป่วยตามกลุ่มต่างๆ เช่น

ชมรมผู้ไร้กล่องเสียงรามธิบดี การรวมกลุ่มของผู้ป่วยมะเร็งกล่องเสียง เพื่อดำเนินการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการฝึกออกเสียงและฝึกพูดผ่านหลอดอาหาร

ชมรมชีวิตใหม่ไร้ควันบุหรี่ เพื่อส่งเสริมรณรงค์การ ละ - เลิก สูบบุหรี่ และเผยแพร่ความรู้โทษภัยร้ายของบุหรี่ที่มีต่อคนสูบและคนรอบข้าง

ชมรมออสโตมี ของกลุ่มผู้ป่วยที่มีทวารเทียมหรือทวารใหม่ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต และแนะนำการดูแลรักษาบาดแผลหลังจากการ ผ่าตัดรักษาโรคมะเร็งลำไส้ด้วยการเปิดช่องหน้าท้องเพื่อขับถ่ายของเสีย

ชมรมฟื้นฟูชีวิตใหม่ กลุ่มมะเร็งบริเวณชมรมฟื้นฟูชีวิตใหม่รามาธิบดี เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมดูแลฟื้นฟูสุขภาพผู้ป่วยมะเร็งเต้านม ดูแลฟื้นฟูผู้ป่วยหลังการผ่าตัด

ตัวอย่างที่ดีจากชมรมเหล่านี้ยังได้ช่วยพัฒนาชมรมอื่นๆ ให้เป็นกลุ่มช่วยเหลือตนเองเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นชมรม **กลุ่มอาการพาราเดอร์-วิลลี่ ชมรมธาลัสซีเมีย ชมรมเพื่อลูกรัก กลุ่มผู้ป่วยเด็กพิการทางตา** เป็นต้น การชักชวนผู้ป่วยมารวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกัน สามารถนำเอาศักยภาพของผู้ป่วยออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการร่วมงานกันจนเป็นชมรมที่เข้มแข็ง ดำเนินการได้ด้วยกลุ่มเอง สามารถอาสาเป็นผู้ช่วยเหลือบริการผู้อื่นได้ ตลอดจนนำเอาสาระ เนื้อหาการปฏิบัติในโรคที่ตนเองเป็น มาถ่ายทอด จัดอบรม เป็นวิทยากร ขยายเป็น องค์ความรู้สู่กลุ่มผู้ป่วยด้วยกัน และกลุ่มประชาชนทั่วไป สร้างความภูมิใจ และเป็นกำลังใจแก่ผู้ป่วยเองได้เป็นอย่างดี จนเกิดจิตอาสาอยากช่วยเหลือผู้ป่วยรายใหม่ๆ ต่อไป

ในขณะที่เดียวกันผู้ป่วยที่เข้ากลุ่มมาใหม่ก็จะเกิดกำลังใจ และค่อยๆ พัฒนาศักยภาพของตนเพื่ออาสาถ่ายทอดประสบการณ์ของตนสู่ผู้ป่วยรุ่นต่อไป สร้างความต่อเนื่องและยั่งยืนของกลุ่มได้ไม่สิ้นสุด

จะอย่างไรหากเราต้องเผชิญกับความเจ็บป่วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การเข้าใจ และยอมรับ จึงเป็นสิ่งที่แรกที่ต้องกระทำโดยมีพื้นฐานการ **ไม่ยอมแพ้** ควบคู่เสมอ

แม้ร่างกายจะดำรงอยู่กับโรคภัยไข้เจ็บซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ต้องการ แต่เราก็สามารถสร้างคุณภาพชีวิตที่แข็งแกร่ง สร้างสุขภาพจิตใจที่แข็งแรงได้ โดยต้องใช้ความพยายามที่ตั้งมั่นอยู่บนกำลังใจที่เข้มแข็ง ซึ่งพลังกำลังใจนี้เองที่จะได้รับจากมิตรภาพ ครอบครัว ผู้ใกล้ชิด และมิตรสหายผู้เข้าใจ และเป็นตัวอย่างที่ดี

การ “บำบัดใจ บำรุงกาย ด้วยมิตรภาพจากเพื่อนถึงเพื่อน - ผู้ป่วย ช่วยผู้ป่วย” จึงเป็นหัวใจสำคัญของศูนย์ส่งเสริมมิตรภาพบำบัดทุกแห่ง ที่จะช่วยกันสร้างวงจรแห่งการช่วยเหลือกัน เพื่อเสริมพลังชีวิตและจิตใจ ให้เข้มแข็ง ให้ชีวิตหลังความเจ็บป่วยเป็นชีวิตใหม่ที่ส่งต่อคุณค่า ต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันได้ต่อไป อย่างไม่เคยสิ้นหวัง

* การยกกรณีศึกษากรณีนี้ได้หมายความว่า ศูนย์มิตรภาพบำบัดที่ยกตัวอย่างมีผลงานดีเด่นกว่าพื้นที่อื่นๆ หรือพื้นที่อื่นๆ มิได้มีผลงานอันน่ากล่าวถึง แต่ภายใต้พื้นที่จำกัดจึงใคร่ขอยกตัวอย่างมาเฉพาะกรณี เพื่อให้เห็นผลที่ได้จากกระบวนการทำงานของศูนย์มิตรภาพบำบัดแต่ละภูมิภาคเท่านั้นเอง

ที่มาข้อมูล : สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
www.nhso.go.th

ศิลปะธรรมต้นแบบ : พุทธศิลป์ของการเรียนรู้คุณธรรม

ศิลปกรรมต้นแบบ : พุทธศิลป์ของการเรียนรู้คุณธรรม

ครูพระสอนธรรมะผ่านศิลปะ

“เส้นตรงคือความซื่อสัตย์ ส่วนเส้นโค้งคือความอ่อนน้อมถ่อมตน เหมือนรวงข้าวที่มีเมล็ด รวงก็จะโน้มตัวลงสู่พื้นดิน”

“แสงและเงาเป็นของคู่กันตามธรรมชาติ เหมือนสุขคู่กับทุกข์ ร้อนคู่กับเย็น กลางวันคู่กับกลางคืน”

นี่เป็นคำสอนของ **พระมหาสมโชค ธีรรุโม** ให้แก่เด็กๆ ที่มาเรียนวิชาศิลปะ ในช่วงโมงเรียนของโรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์ ที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี

มือเล็กๆ ของเด็กน้อยหลายสิบคนกำลังร่างลายเส้น ระบายสี วาดรูปกันอย่างตั้งใจท่ามกลางบรรยากาศอันเงียบสงบในห้องเรียนที่มีนักเรียนกว่า ๖๐ คน และแทบจะไม่มีเสียงคุยกันให้ได้ยิน เพราะทุกคนต่างมีสมาธิกับงานศิลปะตรงหน้า

โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดชลประทานรังสฤษฎ์แห่งนี้ริเริ่มจัดตั้งขึ้นโดยหลวงพ่อบุญญานันทภิกขุ นับรวมปัจจุบันนี้เป็นเวลาเกือบ ๔๐ ปีมาแล้ว โดยในหลักสูตรโรงเรียนจะจัดสอนวิชาพระพุทธศาสนาในภาคเช้า ส่วนภาคบ่ายจะจัดวิชาให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน นาฏศิลป์ และวิชาศิลปะ

พระมหาสมโชด ธีรธมฺโม กล่าวถึงแรงบันดาลใจและจุดแรกเริ่มของการสอนธรรมะผ่านศิลปะว่า ได้รับนิมนต์ให้ไปสอนที่โรงเรียนนานาชาติแห่งหนึ่ง โดยไปสอนวิปัสสนาแก่นักเรียนซึ่งวิชาวิปัสสนานี้มีหลักตายตัวเหมือนกัน นั่นคือให้เด็กนั่งสมาธิ หายใจเข้า “พุทธ” หายใจออก “โธ” เมื่อเวลาผ่านไป ๑๐ นาที เด็กคนหนึ่งลุกขึ้นแล้วพูดว่า

“เหมือนกันหมด ไปที่ไหนๆ ก็เจอเหมือนกัน วัดไหนๆ ก็สอนอย่างนี้ พระไม่คิดวิธีสอนอย่างอื่นบ้างหรือ”

คำพูดของเด็กนักเรียนนานาชาติคนนั้น จุดประกายการสอนธรรมะในรูปแบบใหม่ให้แก่ พระมหาสมโชด โดยไม่ต้องให้เด็กนั่งสมาธิ แต่ใช้วิธีเล่านิทานธรรมะ และแจกกระดาษให้เด็กระบายสี

“ต้องทำอะไรอย่างหนึ่งที่เรานัดชัดเจน” เป็นอีกแรงบันดาลใจหนึ่งที พระครูสิลวิวัฒนาภิรม พระผู้ใหญ่แห่งวัดบุญญานันทาราม จังหวัดปทุมธานี ได้ให้ไว้กับ พระมหาสมโชด ธีรธมฺโม

การสอนของพระมหาสมโชด นอกจากจะใช้ธรรมะควบคู่กับศิลปะแล้วยังมีการเล่านิทาน หรือให้ดูหนังสือของหลวงพ่อบุญญานันทภิกขุ ถ้าตอนไหน

เด็กๆ สนใจ ก็ให้จินตนาการออกมาเป็นภาพแล้ววาดออกมา ซึ่งฝึกทั้งสมาธิ
ได้ทั้งธรรมะ และในส่วนของเทคนิคและทักษะพระมหาสมโสม เองก็ใส่ใจ
แนะนำให้กับเด็กๆ ทุกคนอย่างทั่วถึง

ห้องเรียนศิลปะสู่ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมต้นแบบ

จากความงามของจิตใจสู่ภาพเขียน จากปีแรกสู่ปีที่ต่อๆ มาของ
ห้องเรียนศิลปะ โรงเรียนพุทธศาสนาวัดชลประทานรังสฤษดิ์ ได้รับความ
การตอบรับอย่างมากมาจากเด็กๆ และพ่อแม่ผู้ปกครองที่เข้ามาสมัครเรียนกัน
อย่างมากมาย จนพัฒนามาเป็นศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมต้นแบบในวันที่ ๓๐
กรกฎาคม ๒๕๕๕ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก **ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลัง
แผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)** สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
(องค์การมหาชน) พัฒนายกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของโรงเรียน
พุทธศาสนาวัดชลประทานรังสฤษดิ์ ให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้
และเสริมสร้าง
คุณธรรมในห้องถิ่น
ที่มีคุณภาพ เป็น
แหล่งจัดการ
การเรียนการสอน
ธรรมะและศิลปะ
ค้นคว้าแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ ธรรม
ศิลปวัฒนธรรม
รวบรวมผลงาน

สื่อการเรียนการสอน หนังสือคู่มือ และอุปกรณ์ทางศิลปะกับธรรมะ อย่างเป็นหมวดหมู่ ตลอดจนให้บริการทางวิชาการและสนับสนุนทางการศึกษาแก่สถานศึกษาในจังหวัดนนทบุรี และใกล้เคียง

เด็กๆ ได้เขียนงานบนโต๊ะทำงานศิลปะ มีห้องปรับอากาศที่เย็นสบายเพิ่มขึ้น มีนักเรียนมาเรียน

ณ ศูนย์ศิลปกรรมต้นแบบแห่งนี้ตั้งแต่ ป.๑ จนถึงผู้ใหญ่ที่สนใจเรียนศิลปะผ่านธรรมะ เพิ่มขึ้นมากมาย รวมทั้งมีครู อาสาสมัครมาช่วยพระมหาสมโชดเพิ่มขึ้นอีกหลายคนด้วย

“การเรียนศิลปะที่โรงเรียน กับโรงเรียนพุทธศาสนาจะต่างกันตรงที่โรงเรียนพุทธศาสนาจะสอนศิลปะปนธรรมะ แต่ที่โรงเรียนจะสอนให้วาดภาพเลย” นักเรียนคนหนึ่งในศูนย์ศิลปกรรมอธิบาย

“คุณพ่อเขาชอบให้ลูกมาเรียนศิลปะ เพราะลูกเรียนแล้วกลับไปบ้าน
เชื่อฟังพ่อแม่ จากเมื่อก่อนเคยก้าวร้าว อยากรื้ออะไรต้องให้ได้ดังใจ ตอนนี้
พฤติกรรมอย่างนี้ เลิกแล้ว” คุณแม่ของนักเรียนคนหนึ่งกล่าวอย่างยินดี

นักเรียนหลายคนตั้งใจและชอบบรรยายภาคห้องเรียนใหม่ที่ได้รับการ
การสนับสนุนจากศูนย์คุณธรรม พ่อแม่หลายคนบอกว่าทำให้เด็กๆ ตื่นเต้น
ตื่นตัวที่จะอยากมาเรียน อยากมาห้องศิลปะ เผื่อรอให้ถึงชั่วโมงศิลปะเร็วๆ
ส่วนพ่อแม่เองก็ชะเง้อมองดูลูกๆ วาดรูปอย่างมีความสุข

ขณะนี้ ศูนย์ศิลปกรรมต้นแบบโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์
วัดชลประทานรังสฤษฎ์ เป็นศูนย์เรียนรู้ศึกษาดูงานให้แก่สถานศึกษา วัด
และสถาบันต่างๆ ที่สนใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้ เป็นต้นแบบแห่งการนำ
ศิลปกรรมในห้องถิ่นของที่ต่างๆ มาปรับใช้ในการเรียนศิลปะ ซึ่งหลายแห่ง
มีความพร้อมในด้านสถานที่ และมีเงินทุนเพียงพอที่จะจัดซื้ออุปกรณ์
ขาดแต่การจัดการจัดอบรมครูผู้สอนวิชาศิลปกรรมอย่างเป็นรูปธรรม ก็จะทำการเรียน
การสอนวิชาศิลปกรรมได้

**นี่คือการนำศิลปะและธรรมะ เข้ามาทหลอมรวมกันอย่างลงตัว
ให้เด็กและเยาวชนมีจิตใจอันดีงาม และส่งผ่านความดีงามเหล่านั้น
ถ่ายทอดมาเป็นผลงานศิลปกรรมให้ทุกคนได้ภาคภูมิใจ.**

ที่มาข้อมูล : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)
www.moralcenter.or.th

“จุดไฟในพายุ”
เรื่องราวของความดีไม่หวั่นถอยในการเยียวยาสังคม

“จุดไฟในพายุ”

เรื่องราวของคนทำดีที่ไม่ท้อถอยในการเยียวยาสังคม

บางครั้ง แสงเทียนที่ริบหรี่ท่ามกลางพายุก็ยากเกินจะ
ประคับประคองไม่ให้ดับมอด ทำให้จมอยู่ในความมืดมิด
คล้ำหาแสงสว่างไม่พบเจอ โลกจึงมีเรื่องราวเปื้อนน้ำตา
อยู่เสมอ โดยเฉพาะชะตากรรมของคนตัวเล็กๆ ที่เพียงพริบตาเดียวเท่านั้น
ชีวิตก็ต้องพบกับความสิ้นหวัง

เหมือนเรื่องราวของ **ไพโรจน์ ก้อนโพธิ์** ชายหนุ่มในวัย ๔๑ ปี ที่
ในอดีต คือผู้หนึ่งที่ยังอยู่กับความมืดมิด อันเกิดจากเทียนมอดดับเล่มนั้น

ไพโรจน์ เมื่อครั้งที่ยังอยู่ในวัยเพียง ๓๐ ต้นๆ ประสบอุบัติเหตุจากการ
ทำงานก่อสร้างที่มีความเสี่ยงสูง ถูกไฟฟ้าแรงสูงช็อตตกจากตึก ๓ ชั้น
เป็นเหตุให้มือข้างขวาพิการจากบาดแผลไฟไหม้ลึก ต้องรักษาตัวอยู่นาน
จากนั้นอีก ๓ ปีต่อมา ขณะดื่มสุราฉลองปีใหม่ เพื่อนก็ให้वानให้ขับรถ
มอเตอร์ไซค์เพื่อไปส่งเพื่อนที่จะเดินทางไปหาคนรัก เขาได้รับอุบัติเหตุอีกครั้ง

เมื่อรถมอเตอร์ไซค์ล้ม ศีรษะของไฟโรจน์กระแทกเข้ากับฟุตบาทจนหมดสติ และหมอตรวจพบว่า เลือดคั่งในสมอง เขาต้องผ่าตัดสมองถึง ๒ ครั้ง แต่อาการของเขาไม่ดีขึ้นเลย

ไฟโรจน์อยู่กับความสิ้นหวัง ด้วยสภาวะร่างกายที่เคลื่อนไหวไม่ได้ แม้แต่จะขยับสักริด เขาก็ยังไม่สามารถทำได้ ชายหนุ่มผู้นี้กลายเป็นคนช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ต้องนอนราบอยู่บนที่นอนอย่างหมดเรี่ยวแรง ดูแลตัวเองไม่ได้ แม้กระทั่งรับประทานอาหาร เขาดำรงชีวิตด้วยการรับอาหารทางสายยาง...และพูดจาสื่อสารกับใครไม่ได้เลย มานานถึง ๑๐ ปี

แล้ววันหนึ่ง ท่ามกลางพายุและความมืดมิดนั้น มือของความช่วยเหลือ ก็หยิบยื่นมาช่วยจุดเทียนให้เขาอีกครั้งหนึ่ง

นายแพทย์ นวิวัฒน์ชัย นามวิชัยศิริกุล หรือ คุณหมอนัท นายแพทย์ระดับ ๘ ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลประทาย นครราชสีมา ผู้ได้รับพระราชทานรางวัลชนะเลิศงานสุขภาพจิตดีดีเด่นระดับประเทศ จากสมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ ปี ๒๕๕๗ คุณหมอผู้มุ่งมั่นทำงานด้านการแพทย์ด้วย

หัวใจของความเป็นมนุษย์ และมีปณิธานการทำงานที่ได้รับจากคำสอนของคุณยายและคุณแม่ด้วยการทำตนเป็นเหมือน “รวงข้าว” ที่อ่อนน้อม และโน้มลงสู่ชาวบ้านอยู่เสมอ เมื่อคุณหมอนัทพร้อมกับ “**ทีมผลงานใจในชุมชนและสานสายใยรักครอบครัว**” หรือ **ทีมสุขภาพ** ได้พบไฟโรจน์ คุณหมอและทีมงานจึงได้ซึมซับความทุกข์ยากลำบากจากความเจ็บป่วยของเขา และมุ่งมั่นอยากให้ไฟโรจน์พ้นจากความทุกข์ จึงเริ่มต้นจากการให้กำลังใจ ใช้การสัมผัส

ปลอดภัยให้ไฟโรจน์ที่นอน
ไว้เรื่อยแรงกลับมาจิตใจที่
เข้มแข็งขึ้นมาเป็นอันดับแรก

จากนั้น คุณหมอนัท
ได้รับเอา **ไฟโรจน์** เป็นคนไข้
ประจำ และเริ่มต้นการรักษา
บำบัดแก่เขาให้ค่อยๆ ชยับ
ร่างกายไปที่ละเล็กละน้อย

พูดคุยกับเขา รวมไปถึงคนไข้อื่นๆ ที่เป็นผู้ป่วยซับซ้อนโดยเฉพาะผู้ป่วย
ที่เป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต ผู้พิการ ผู้ป่วยมะเร็ง และโรคต่างๆ หมอได้ใช้วิธีการ
เปลี่ยนตัวเอง จากการเป็นหมอที่ชอบพูดมาเป็นหมอที่ชอบฟัง และเปิดใจ
สื่อสารกับผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด ทุ่มเทใจทำงาน เพื่อให้ผู้ป่วย ทุ่มเทใจตอบ
ในการพยายามที่จะหายจากสภาวะที่เป็นอยู่ ส่งผลกลับให้เป็นความพยายาม
ของผู้ป่วย ที่จะต่อสู้กับสภาพความเจ็บป่วยของตัวเอง

กระบวนการในการรักษาไฟโรจน์นั้น เป็นการทำงานของทีมนุสสุภาพที่ใช้
“หัวใจ” กันทุกฝ่าย จนกระทั่งผู้ป่วยมีอาการดีขึ้นตามลำดับ เป็นเวลาร่วมปี
ที่คุณหมอนัทได้ทำการรักษาพยาบาลอาการเจ็บป่วยเรื้อรังของไฟโรจน์ และ
นำเขาเข้าสู่ “โครงการนักสู้ผู้ยิ่งใหญ่” เพื่อผลักดันให้ไฟโรจน์หายจากโรค
ที่เป็นอยู่ จนกระทั่งเขามีสภาพดีขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งนอกเหนือจากการรักษาใน
โรงพยาบาลแล้ว เมื่อดีขึ้น ไฟโรจน์ก็ถูกส่งตัวไปรักษาต่อที่บ้าน โดยมีทีมแพทย์

คอยไปเยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำในเรื่องการ
ดูแลตัวเองและฟื้นฟูร่างกายสม่ำเสมอ จน
กระทั่งวันหนึ่งทุกคนก็ได้ รับรู้ร่างกายได้ร่างกาย
ป่วยใช้นั้น จิตใจของไฟโรจน์ยังเปี่ยมด้วยความ
หวัง ไม่ท้อแท้แอบแสงไปกับพายุ
แห่งชีวิตอีกแล้ว

ถึงวันนี้ ไพโรจน์ นอกจากจะพูดได้ เขายังร้องเพลงได้อีกด้วย และลุกขึ้นเดินได้เป็นครั้งแรกในรอบ ๑๐ ปี เมื่อขยับตัวเองได้ เขาก็พยายามช่วยเหลือตัวเองอย่างถึงที่สุด ทั้งการเข้าห้องน้ำ กวาดบ้าน ถูบ้าน ทำอาหาร ซักผ้า และยังทำกับข้าวกินเอง นี่คือผลตอบแทนที่ทีมสุขภาพของหมอนัท ได้ใช้ความรู้ความสามารถพร้อมประสบการณ์ด้านการแพทย์ และสาธารณสุข จุดไฟที่มอดดับให้แก่ไพโรจน์

นอกจากนี้ หมอนัทและทีมสุขภาพได้วางแผนการทำงาน เพื่อบริการด้านสุขภาพให้กับผู้ป่วยอย่างเป็นระบบ เช่น ระบบการเยี่ยมบ้าน การร่วมทานรับประท้ากับผู้ป่วยในมือเย็น ขยายระบบการดูแลผู้ช่วย ใกล้ชิดกับญาติมิตรมากขึ้น จนเป็นที่พึงพอใจของชุมชนเป็นอย่างมาก อีกทั้งคุณหมอนัท ยังจัดผู้ดูแลโครงการ เชื่อมโยงกับระบบ และบูรณาการเชื่อมโยงกับงานหลักปกติ ทำให้ได้ทราบถึงปัญหาของผู้ป่วยอย่างเป็นองค์รวมมากขึ้น ผู้ป่วยและญาติสามารถดูแลตัวเองและปฏิบัติตามคำแนะนำของทีมงานได้เป็นอย่างดี

จากระบบการดูแลผู้ป่วย ที่มีหัวใจความเป็นมนุษย์ ทำให้หมอนัท มองเห็นความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าของบุคลากรเจ้าหน้าที่ และทีมงานใน

โรงพยาบาลที่ทุ่มเททำงาน เพื่อ
ผู้ป่วยเมื่อเขามีโอกาสได้รับความ
รู้จาก **สถาบันพัฒนาและ
รับรองคุณภาพโรงพยาบาล
(พรพ.)** ได้เรียนรู้กระบวนการ
ที่สำคัญของ *Brain & Heart
storming* จึงนำมาประยุกต์ใช้

ในโรงพยาบาล สร้างบรรยากาศที่ดีในโรงพยาบาลได้มากขึ้น ด้วยการตั้งใจ
เปลี่ยนตัวเอง จากผู้อำนวยการที่ชอบพูด บอกลองเจ้าหน้าที่ มาเป็น
ผู้อำนวยการที่ฟังเจ้าหน้าที่มากขึ้น และไม่คาดหวังให้เจ้าหน้าที่เปลี่ยน
แต่คิดเพียงว่า แค่ตัวเราเปลี่ยน สังคมก็จะเปลี่ยนและโลกก็จะเปลี่ยนด้วย

การทำงานจากหัวใจลงไปยังหัวใจของผู้ป่วยและเพื่อนร่วมงานเช่นนี้
ทำให้ได้เห็นผลจากการทำงานที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยหลายราย เช่นเดียวกับที่
เกิดขึ้นกับไพโรจน์ ใน “โครงการนักสู้ผู้ยิ่งใหญ่” จึงเป็นบทพิสูจน์หนึ่งของ
การทำงานด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ และทำให้คุณหมอนัทได้เรียนรู้ว่า
การยื่นมือไปจุดไฟที่มอดดับกลางพายุนั้น ไม่ใช่เรื่องเป็นไปไม่ได้ หาก
มีพลังใจที่มุ่งมั่นก็สามารถฝ่าไปได้

ทำให้ชีวิตของคน “ไร้หวัง” กลับมา “มีหวัง” อีกครั้ง
เพื่อให้เขาดำรงอยู่และรู้จัก “หยิบยื่นความหวัง” ให้กันและกันต่อไป

ที่มาข้อมูล : สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (พรพ.)
www.ha.or.th

ศิลปะที่งดงาม
ศิลปะที่ “รับใช้สังคม”

ศิลปะที่งดงาม ศิลปะที่ “รับใช้สังคม”

งานศิลปะกับความงามมักมาคู่กันเสมอ บางคนมองความงามที่ตัวชิ้นงานศิลปะ บางคนมองที่ตัวศิลปินที่สามารถสร้างสรรค์งานสูงค่าว่าเป็นผู้มีความงาม แต่หากความงามของงานศิลปะนั้นคือการทำให้ทั้งภายในใจของผู้สร้างสรรค์งานสังคมและเพื่อนร่วมโลก เกิดการเปลี่ยนแปลง และองกงามเติบโตขึ้น นั่นอาจหมายความว่า ศิลปะได้ทำหน้าที่ของงานศิลปะอย่างยอดเยี่ยมแล้ว

ข้าวตู หรือ ปรียาชนก เกตุสุวรรณ
ชอบงานศิลปะมาตั้งแต่เด็ก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะครอบครัวซึ่งมีทั้งคุณปู่ที่เป็นครูสอนงานประดิษฐ์ ครอบงายสอนพี่ชายคนกลางที่ชอบวาดรูป ซึ่งข้าวตูก็คอยวาดตามอยู่เสมอ อีกทั้งคุณแม่เห็นแววเข้าจึงส่งเสริมให้เรียนพิเศษไปในทางนี้ ดังนั้นข้าวตูจึงคิดได้ตั้งแต่ประถมว่าจะเรียนศิลปะ จนได้

รับรางวัลที่ภาคภูมิใจ
ที่สุดตอนอยู่ ม.๒ ใน
การประกวดวาดภาพ
เกี่ยวกับเรื่องสันติภาพ
จากองค์กรสันนิบาต
โลก

หลังจากนั้นก็สอบเข้าเรียนที่โรงเรียนช่างศิลป์ และเข้าเรียนในคณะ
จิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งตอนนั้น
ไม่ได้คิดหรือรู้สึกถึงกับคำว่า “ศิลปิน” จนเมื่ออยู่ปี ๓ ต้องทำงานค้นคว้าหา
ข้อมูล ทำให้รู้จักศิลปินมากขึ้น อีกทั้งมี อาจารย์จักรพันธ์ วิลาสินีกุล
แนะนำให้ลองดูงานศิลปะที่ไม่ใช่งานประกวดบ้าง จึงได้พบกับงานศิลปะ
ที่หลากหลายขึ้น ที่สำคัญได้ค้นพบรูปแบบงานศิลปะที่ตัวเองชอบจริงๆ คือ
ศิลปะแนวสื่อผสม เพราะไม่ซ้ำซากจำเจ แต่ทั้งหมดในขณะนั้น ยังรู้สึกว่าเป็น
การทำเพื่อตอบสนอง “ข้างใน” ตัวเองเท่านั้น

จนได้เรียนวิชา “ศิลปะกับชุมชน” ซึ่งต้องลงไปในชุมชน และต้อง
สื่อสารสิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชนออกมาเป็นผลงานโครงการ ซึ่งตอนนั้นเลือก
ชุมชนแถวตลาดนางเลิ้งเพราะเห็นว่าเก่าแก่ และน่าสนใจ แต่เมื่อลงไปเห็นภาพ
ความจริงพบว่าไม่ได้สวยงามอย่างที่คิด เด็กๆ ที่นั่นต้องอยู่กับปัญหาที่

หนักหนา จนทำให้รู้สึกว่าจะต้องช่วย
พวกเขา โดยใช้งานศิลปะที่ข้าวตุ
เชื่อว่า จะช่วยบำบัดและฟื้นฟูจิตใจ
ของเด็กๆ ได้ ซึ่งเธอก็ใช้วิธีนี้
เวลาที่มีปัญหาเพราะเป็นการได้

ระบายสิ่งที่อยู่ข้างใน อีกทั้งได้จดจ่อกับงาน จนถึงความทุกข์ และเรื่องอื่นๆ ไว้เบื้องหลัง

การทำงานครั้งนั้นจึงเป็นมากกว่าการทำโครงการส่งอาจารย์ เด็กๆ ในชุมชนยิ้มมากขึ้น กล้าพูดมากขึ้น ลดความก้าวร้าวลง มีคนหนึ่งกลับมาเรียนหนังสือใหม่อีกครั้ง จากที่เคยตัดสินใจเลิกเรียนไปแล้ว ชาวตูไม่ได้รับรู้สึกรู้สีกว่าเธอมีความสุขที่เป็น “ผู้ให้” แต่เธอสุขใจกับการเป็น “ผู้รับ” ได้รับความรู้สึกที่ว่าชีวิตของตัวเองมีค่า และเข้าใจคนอื่นๆ มากขึ้น

ครั้งนั้นจุดประกายความคิดเกี่ยวกับ “ศิลปะเพื่อการรับใช้สังคม” ขึ้นในใจของชาวตู

ต่อมาเมื่อมีโครงการ **ใจเขาใจเรา : ศิลปะแห่งการอยู่ร่วมกัน** ภายใต้โครงการจุดร่วมฝัน โดยการสนับสนุนของมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นการทำงานกับผู้ติดเชื้อ เอช ไอ วี ในกิจกรรมที่ใช้ศิลปะในการสร้างทัศนคติในการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อ ซึ่งลึกๆ

แล้วในช่วงแรกๆ ข้าวดูเองก็รู้สึกกังวลกับการไม่มีความรู้และประสบการณ์กับผู้ติดตามมาก่อน แต่ข้าวดูและเพื่อนๆ ยังคงทำงานภายใต้แนวคิดเดิมซึ่งเชื่อว่าการเปิดโอกาสให้ได้สร้างสรรค์งานศิลปะจะช่วยบำบัด และตระหนักในคุณค่า คักยภาพของตนเอง

ครั้งนี้ข้าวดูพบว่าเป็นการทำงานที่ต่างจากครั้งแรกที่สามารถเข้าใจในปัญหาและเข้าถึงเด็กๆ ได้ง่ายกว่า แต่กับกลุ่มผู้ติดตาม เธอไม่รู้จำแม่แต่ชื่อจริงหรือรายละเอียดครอบครัว มีข้อจำกัดค่อนข้างมากเพราะเกรงว่าจะกระทบจิตใจน้องๆ ซึ่งจะมีผลต่อการเข้าถึงงานศิลปะ ข้าวดูพบว่าสิ่งที่เธอได้เรียนรู้มากที่สุดคือ “ข้างใน” ของตัวเอง เด็กๆ ผู้ติดตามก็คือเด็กธรรมดา ไม่ได้ต่างจากคนอื่นๆ แต่มีเลือดที่ต่างออกไปนิดหน่อย ซึ่งปกติคนเราก็มีเลือดต่างกรุ๊ปกันอยู่แล้วและการอยู่ร่วมกับผู้ติดตามนั้นเป็นเรื่องไม่ยากเลย แค่เปิดใจ ไม่มีอคติมองเขาเหมือนเขาเป็นคนที่เรารัก ความมีอคติที่เกิดขึ้นเป็นเพราะแค่ได้รู้ว่าเขาติดตาม ซึ่งไม่ยุติธรรมกับเด็กๆ เลย

วันนี้โครงการได้จบลงไปแล้ว แต่สิ่งที่เกิดขึ้นในตัวข้าวดูและเพื่อนๆ คือความรู้สึกและความตั้งใจแน่วแน่ในการสร้างโอกาสให้เด็กกลุ่มผู้ติดตาม เอชไอ วี ได้ทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก ในชุมชนย่านตลาดนางเลิ้ง เพื่อให้เด็กทั้งสองกลุ่ม ได้แลกเปลี่ยนมุมมองประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งเชื่อว่าจะทำให้พวกเขาค้นพบศักยภาพของตัวเอง เข้าใจตนเองและผู้อื่นมากขึ้น และแม่เธอยอมรับว่าการทำงานนอกรั้ว

มหาวิทยาลัยจะเป็นงานที่หนักหนาและกระทบการเรียนไม่น้อย แต่นี่เป็นภารกิจที่เธอและเพื่อนๆ ตั้งใจที่จะทำต่อไป

ศิลปะสำหรับเธอและเพื่อนๆ จึงเป็นตัวเชื่อมให้ได้มีโอกาสรู้จักกับน้องๆ และกลุ่มคนในสังคมมากขึ้น

ศิลปะได้ทำหน้าที่กับจิตใจของเด็กๆ โดยตรง แม้บางคนพูดไม่เก่ง หรือไม่ยอมพูดความจริง แต่งานศิลปะปิดบังสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ในใจไม่ได้

และเป็นศิลปะเช่นกันที่ได้ก่อให้เกิดสิ่งดีงามขึ้นในใจของมนุษย์ ซึ่งหากแม้จะสักเล็กน้อย แต่ก็เป็ญคุณค่าที่เราสัมผัสได้ และจำเป็นที่สุด โดยเฉพาะในสังคมแห่งการอยู่ร่วมกันของเรา เป็นงานศิลปะแห่งการรับใช้สังคมที่สวยสดงดงาม.

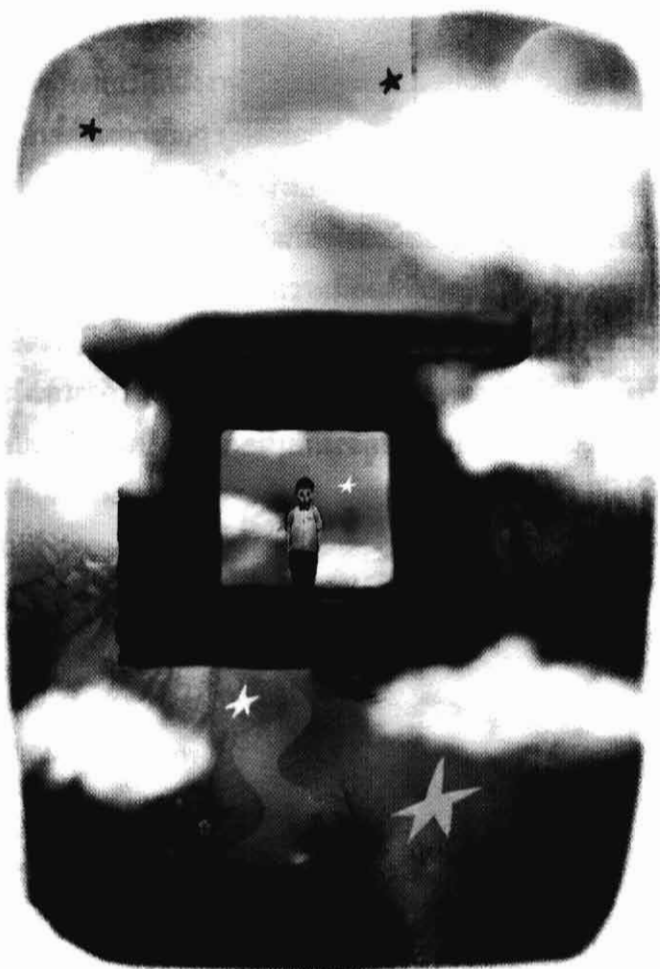

ที่มาข้อมูล : มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

www.scbfoundation.com

อบต.ปากพูน ที่นี้ไม่มีผู้ปกครอง
ประชาชนต้องมีส่วนร่วมสร้างตนเอง

อบต.ปากพูน ที่นี้ไม่มีผู้ปกครอง ประชาชนต้องมีส่วนร่วมสร้างขึ้นมาเอง

เส้นทางของสายน้ำที่ไหลผ่าน ในอดีตมักมีผู้คนมาตั้งบ้านเรือน ประกอบอาชีพ ทำมาหากิน และเป็นเส้นทาง การคมนาคม ที่จะนำการแลกเปลี่ยนข้าวของเครื่องใช้ สินค้าต่างๆ รวมไปถึงอารยธรรมที่ไหลเข้ามาตามการย้ายถิ่น

เช่นเดียวกับที่นี่ “ปากน้ำปากพูน” ปากแม่น้ำที่เปิดกว้างทางสัญจร จากใจกลางเมืองนครศรีธรรมราชสู่ทะเลอ่าวไทย และเป็นที่ตั้งของชุมชน ทั้งชาวไทย และมุสลิมที่อพยพมาตั้งถิ่นฐาน ฟังฟังอาศัยกันมาเป็นเวลาช้านาน ความรุ่งเรือง ในอดีตยังคงมีให้เห็น ทั้งที่เป็น ซากเจดีย์ หลักหิน เทวสถาน สระน้ำโบราณ และชุมชน เก้าแก่ที่ยังคงเหลือร่องรอยเหล่านี้ให้ยังพอได้ เห็นกันอยู่คือ “ชุมชนโมคลาน”

ตำบลปากพูน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช จึงเป็นพื้นที่สำคัญที่เชื่อมต่อเศรษฐกิจ และการพัฒนา กับศูนย์กลางของจังหวัด ประกอบด้วย ๑๒ ชุมชน ที่อยู่ใกล้กับตัวเมืองและปากแม่น้ำ มีทรัพยากรพื้นฐาน ทั้งที่เป็นที่ราบชายฝั่ง พื้นที่ ชายทะเล คลอง และป่าชายเลน นอกจากนี้ยังเป็นที่ตั้งของสนามบินค่ายชิวราฐ ซึ่งเป็นกองบัญชาการของกองทัพอากาศที่ ๔ ซึ่งตั้งอยู่ในตำบลท่าแพอีกด้วย

ความสำคัญทางด้านเมืองท่า อารยธรรมเก่าแก่ และยุทธศาสตร์สำคัญเหล่านี้ ทำให้ผู้คนที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง **การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน** ซึ่งนำโดย **คุณธนาวุฒิ ถาวรพราหมณ์ นายก อบต. ปากพูน** จึงมุ่งเน้นนโยบาย ทำให้คนในท้องถิ่นอยู่ดีกินดี โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม มีกลยุทธ์คือ **“ให้ประชาชนคิดเอง”** การพัฒนาจึงไม่เน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่เป็นการพัฒนาแบบองค์รวม เน้นคนคือตัวชาวบ้านเป็นศูนย์กลาง ด้วยความตระหนักอยู่เสมอว่า **“ผู้บริหาร อบต. ไม่ใช่ผู้ปกครอง เป็นเพียงผู้มีบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ สนับสนุนสิ่งที่ประชาชนคิด ประชาชนต้องการ”**

ในระยะปีแรก อบต.ปากพูน เน้นการแก้ปัญหาสำคัญที่เป็นพื้นฐาน คือ แก้ปัญหาที่ดินโดยประสานให้ชาวบ้านมีโฉนดได้ ประมาณสี่พันกว่าราย จนแก้ปัญหาได้หมด และพัฒนางานโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน

หนทาง ไฟฟ้า ประปา ต่อมางบประมาณของอบต. ก็นำไปใช้ในการพัฒนา
คุณภาพชีวิตด้านต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมอาชีพมากขึ้น

“การมีส่วนร่วมมากก็จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ การถ่ายทอด การสื่อสาร
จะเริ่มโดยตัวของตัวเอง รวมทั้งเครือข่ายก็เพิ่มขึ้น” คุณธนาวุฒิกล่าวย้ำ

ดังตัวอย่างของการเรียนรู้ของชุมชนตำบลปากพูน ซึ่งมีป่าชายเลน
๒๐,๐๐๐ ไร่ ปัญหาป่าชายเลนเริ่มเหลือน้อยลงทุกปี กลุ่มอนุรักษ์ป่า
ชายเลนซึ่งเป็นคนในชุมชนเอง ไม่รู้จะพึ่งพาใคร กรมป่าไม้ดูแลป่าชายเลน
ก็ยังมีปัญหาป่าชายเลนเหลือน้อยลงอยู่ แต่หากเจ็ดปีที่ผ่านมา อบต.สนับสนุน
ให้ชาวบ้านในชุมชนพื้นที่ป่าชายเลนร่วมกันดูแล ซึ่งได้ผลดี มีป่าชายเลน
ที่สมบูรณ์

“ความรู้ ทำให้คนจะรู้จักคิด จะโค่นต้นไม้สักต้นก็จะคิดมาก
ร่วมกันดูแลป่าชายเลน ไม่ห้ามตัด แต่ต้องช่วยกันปลูกอีกสิบเท่า
เอาคนประมงมาดูแล ให้ตัดไม้ใช้ประโยชน์ได้ การอนุรักษ์อย่างยั่งยืน
คือให้ใช้ประโยชน์ได้และช่วยกันฟื้นฟู ใช้กฎหมายบังคับไม่ได้ผล
เพราะคนในชุมชนไม่กลัว เขากลัวบทลงโทษทางด้านสังคม” คุณธนาวุฒิเสริม

รูปธรรมของความภูมิใจจากการทำงานที่ทุ่มเทของคุณธนาวุฒิ คือ
รางวัลคนดีศรีแผ่นดิน จากกระทรวงศึกษา ๒๕๔๖ รางวัลเพชรแผ่นดิน จาก
สำนักนายกรัฐมนตรี ๒๕๔๖
และรางวัลธรรมาภิบาล จาก
กระทรวงมหาดไทย ๒๕๔๖
ที่ทำให้คุณธนาวุฒิยิ่งต้อง
ทำงานให้ดียิ่งๆ ขึ้น

ปัจจุบันกิจกรรมและโครงการต่างๆ ของ อบต. ปากพูน มีอยู่มากมายหลากหลายโครงการ เช่น **ด้านสาธารณสุข** อบต. ร่วมกับโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จัดทำ โครงการโภชนาการ และ ร่วมกับ อสม. โรงพยาบาล ค่ายวชิราวุธ ทำโครงการคัดกรองผู้ป่วย

งานส่งเสริมกลุ่มอาชีพ โครงการ อบต.แจกวัวชาวบ้าน จัดทำฟาร์ม ว่างนมหาชาติ รับซื้อหญ้าเลี้ยงวัวจากชาวบ้าน ฝึกชาวบ้านรีดนมมาขาย ส่งเสริมกลุ่มแกะหนังตะลุง ตั้งเป็น ๓ กลุ่ม และ ๓ กลยุทธ์ธุรกิจชุมชน คือ ผลิตเอง ตัดคนกลาง ขายเอง พึ่งพาตนเองได้ **“ทำกิน ทำใช้ รู้จักออม”** ด้วยการปลูกพืชผักกินเอง ทำสบู่ ยาสระผมจากสมุนไพรใช้เอง และ ออมเงิน ออมต้นไม้ เพื่อให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดี

การอนุรักษ์ป่าชายเลนโดยชุมชน ที่มีผลทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาอาชีพ แก้ปัญหาความยากจน ในด้านสวัสดิการชุมชน ก็มีการสร้างบ้านให้แก่ผู้ไม่มีบ้านหมู่ละหนึ่งหลังทุกปี

ด้านการศึกษา อบต.ปากพูนต่อยอดเด็กจบ ม.๓ เรียนต่อถึง ม.๖ อบต.ออกงบประมาณสนับสนุนให้ทุกอย่าง เรียนจบมัธยมปลาย ส่งเรียนต่อปริญญาตรี ปัจจุบันเรียนอยู่ยี่สิบกว่าคน เรียนปริญญาโทหนึ่งคน ให้อาหารเสริมนมแก่นักเรียนเล็กอย่างต่อเนื่อง ให้นักเรียนยืมรถจักรยาน จัดพิมพ์สารานุกรมภาพ อบต. พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรียนรู้ ป่าชายเลนในพื้นที่ จัดพิมพ์พจนานุกรมภาษาอังกฤษ-ไทย ในนาม อบต.ปากพูน

ถึงแม้ว่าจะยังไม่พร้อมที่จะรับโอนโรงเรียน แต่ อบต.ปากพูนก็เห็นความสำคัญว่าการศึกษาจะเป็นการพัฒนาศักยภาพของชุมชน จึงมีแนวคิดและวิธีการจัดการศึกษาโดยอบต. เอง โดยจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มขึ้น และมีเงินกองทุนสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมบริหารข้อมูลโดยขยายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ติดตั้งที่ศูนย์ชุมชนทั้ง ๑๒ หมู่บ้านอีกด้วย

แม้วันนี้ สายน้ำที่ไหลผ่าน จะหาใช่ตัวกำหนดการตั้งถิ่นฐาน บ้านเรือนและแหล่งทำมาหากิน และปากแม่น้ำก็มีไซ้เมืองท่าที่เชื่อมต่อทางเศรษฐกิจของบ้านเมืองเป็นหลัก แต่ที่นี้ยังคงความสำคัญที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ จากซากเจดีย์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ อีกแห่งหนึ่งของนครศรีธรรมราช ที่ได้รับการดูแลเป็นอย่างดี ให้ผู้คนได้ภาคภูมิใจในทุกด้านที่รับรู้จัก “ปากน้ำปากพูน”

ที่มาข้อมูล : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
www.thaihealth.or.th

ท ำ ย เ ล ่ม

เรื่องราวดีดีในสังคมนั้น เกิดขึ้นทุกวันและมีอยู่มากมาย
หลายต่อหลายเรื่องที่เราอาจค้นไปไม่ถึง หายังไม่เจอ เรื่องราวดังกล่าว
อาจแฝงตัวอยู่ที่ใดที่หนึ่งและรอโอกาสที่จะได้เปิดเผยตัวตนเองออกมา
ให้ผู้คนเห็นถึงศักยภาพที่สร้างสรรค์ต่อไป เช่นเดียวกับเรื่องราวที่ได้รับ
การสื่อสารใน **“ปลูกความดีในหัวใจ สื่อสารคุณค่าใหม่ให้สังคม”** เล่มนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เรื่องราวที่ท่านได้อ่านจากหนังสือเล่มนี้ จะได้รับ
การบอกเล่ากล่าวถึงและปรับใช้ขยายผลในชุมชน ท้องถิ่น และเครือข่าย
ของท่าน เพื่อให้ความดีเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนและนำทาง
สังคมไปสู่ทิศทางที่ต้องการต่อไปในอนาคต

แม้ว่า เรื่องราวความดีเหล่านี้ จะเป็นเพียงเมล็ดพันธุ์เล็กๆ
แต่ก็หวังว่า การสื่อสาร จะช่วยเพาะเมล็ดพันธุ์ทั้งหลายให้เติบโต
เป็นต้นไม้ใหญ่ที่แตกกิ่งก้านสาขาให้ร่มเงากับผู้คนได้

คณะทำงานรวบรวมและเรียบเรียง

ห้องสมุด ๓๐๐ ปี เสริมพร้อมแก้ว

00005394

RAKLUKE GROUP
WE ARE LIFELONG PROFESSIONALS

